

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2

Praha 17. srpna 2021

Č. j.: MZDR 20599/2020-110/MIN/KAN

MZDRX01H7QUD

MZDRX01H7QUD

OCHRANNÉ OPATŘENÍ

Ministerstvo zdravotnictví jako správní úřad příslušný podle §80 odst. 1 písm. h) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 258/2000 Sb.“), nařizuje postupem podle §68 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. k ochraně před zavlečením onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2 toto ochranné opatření:

I.

1. S účinností ode dne 23. srpna 2021 od 00:00 hod. do dne 30. září 2021 do 23:59 hod. důrazně nedoporučuje všem občanům České republiky a cizincům s bydlištěm na území České republiky vstup do zemí s extrémním rizikem nákazy onemocnění covid-19 způsobeného novými mutacemi koronaviru SARS-CoV-2 podle bodu 2; to neplatí pro cesty, které vzhledem ke své povaze nesnesou odkladu.

2. S účinností ode dne 23. srpna 2021 od 00:00 hod. do dne 30. září 2021 do 23:59 hod. stanoví, že zeměmi s extrémním rizikem nákazy pro účely tohoto ochranného opatření jsou: Brazílie, Kolumbie, Mosambik, Nepál, Paraguay, Peru, Tanzánie (včetně ostrovů Zanzibar a Pemba).

II.

Toto ochranné opatření nabývá platnosti dnem jeho vydání.

III.

S účinností ode dne 23. srpna 2021 od 00:00 hod. se ruší ochranné opatření ze dne 30. července 2021, č.j. MZDR 20599/2020-105/MIN/KAN.

Odůvodnění:

Z důvodu globálního šíření nových variant viru, včetně jejich prokázaných importů do ČR, a potřeby předejít dalšímu šíření na území ČR a maximálně zabraňovat dalšímu importu zejména jihoafrické, brazilské a indické mutace, bylo rozhodnuto o vydání důrazného nedoporučení všem občanům ČR a cizincům s bydlištěm v ČR cestovat do zemí s extrémním rizikem nákazy těmito mutacemi, ledaže cesta do těchto zemí nesnese odkladu. Cílem je zejména výrazně omezit zbytné cesty (zejména z důvodu turistiky) do zemí, kde je vysoce rizikové ohrožení nákazou novými variantami viru COVID-19 a zároveň, které nemají dostatečně nastavená protiepidemická opatření, která by přenosu nákazy mohla předcházet nebo již i přes snahu dochází ke komunitnímu šíření. Pro případný návrat do ČR jsou stanovena přísná protiepidemická pravidla obsažená v samostatném ochranném opatření Ministerstva zdravotnictví.

Na seznam zemí s extrémním rizikem nákazy jsou zařazeny státy, které jsou zeměmi původu nových variant viru a další země, kde je potvrzeno jejich významné či dokonce již komunitní šíření. Při hodnocení rizika jednotlivých zemí se vychází ze všech dostupných informací, jako jsou hodnotící zprávy ECDC, situačních zpráv WHO, informace poskytované CDC, mapování situace

prostřednictvím databáze GISAID EpiCoV, ze zpráv zastupitelských úřadů ČR či veřejně dostupných zdrojů.

S ohledem na to, že v České republice je dominantní variantou viru SARS-CoV-2 tzv. delta varianta (dříve indická), dochází od 23. srpna 2021 k vyřazení zemí, kde je dostatek ověřitelných informací rovněž o dominanci varianty delta. Z tohoto důvodu dochází k vyřazení těchto zemí: Botswana, Eswatini (Svazijsko), Indie, Jižní Afrika, Lesotho, Malawi, Namibie, Rusko, Tunisko, Zambie a Zimbabwe.

Většinu níže uvedených zemí vyjma Peru a Tanzanie, kdy Peru je řazeno k stupni 3 a Tanzanie je bez hodnocení z důvodů níže uvedených řadí americké středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (CDC) ve svém hodnocení pro cestování do nejvyšší kategorie do stupně 4, v tomto stupni se nacházejí země, kam CDC v návaznosti na epidemickou situaci nedoporučuje cestovat. Metodika hodnocení vychází z podobné metodiky, jakou využívá při svém hodnocení Evropské centrum pro prevenci a kontrolu nemocí, tj. při zařazování států do jednotlivých stupňů se hodnotí incidence a počty provedených testů za stanovené období 28 dní v přepočtu na 100 tisíc obyvatel.

Brazílie

Koncem prosince 2020 byla v Brazílii detekována mutace koronaviru označovaná jako gamma (SARS-CoV-2 P.1) a dochází stále k jejímu šíření v zemi. Prvotní zjištění pochází z Japonska, kde byla tato mutace identifikována u čtyř turistů, kteří se vrátili z brazilské Amazonie. Situace v zemi se stabilizovala, i tak Brazílie zůstává po USA druhou zemí na světě s největším celkovým počtem úmrtí a zároveň třetí zemí s největším počtem nakažených osob. V přepočtu na počet obyvatel je Brazílie aktuálně na 7. místě na světě co do počtu úmrtí. Pokud jde o sběr dat ohledně vývoje pandemie, aktuální data jsou denně zveřejňována na webu brazilského ministerstva zdravotnictví (<https://covid.saude.gov.br>). V polovině loňského roku sice došlo ke kontroverzní situaci, kdy byla opakovaně měněna metodika sběru těchto dat, a tudíž data nebyla považována za důvěryhodná, avšak tato situace se vyřešila poměrně záhy tím, že se sběrem dat začalo zabývat nezávislé veřejné konsorcium (složené mj. ze zástupců médií) a dále zdravotnické/vědecké nadace (např. FioCruz), které na rozdíl ve shromažďovaných datech začaly upozorňovat a samy zveřejňovat své vlastní statistiky. V současné době jsou data zveřejňovaná brazilským ministerstvem zdravotnictví považována za důvěryhodná a jsou neustále pod dohledem uvedených nezávislých entit. Sběr dat týkající se nové mutace v současné době dle dostupných informací však není zveřejňován.

Kolumbie

Dle informací WHO1 je Kolumbie zemí, kde dochází k šíření gamma mutace koronaviru (SARS-CoV-2 P.1). První nákaza gamma mutací koronaviru byla odhalena v lednu 2021 ve státě Amazonas, odkud byl detekován import nákazy do Bogoty. Dle místních informací, které shromáždil ZÚ Bogota, panují obavy z šíření této mutace koronaviru, protože existují studie, že čínské vakcíny mají nižší účinek a na tuto mutaci by nemusely fungovat vůbec, resp. na čínskými vakcínami vytvořené protilátky tato mutace nereaguje. Bohužel v nejrizikovějších oblastech se s ohledem na místní podmínky (nedostupnost dostatečných prostor pro skladování jiných vakcín při nízkých teplotách) a podnebí očkuje především čínskými vakcínami.

Mosambik

Mosambik se i nadále potýká s vyšší počtem nově diagnostikovaných případů, který začal narůstat v průběhu června, v současné době dochází k mírnému poklesu, ale stále se denní průměr pohybuje okolo 1 000 případů. Významným problémem je pak proočkovanost populace, dvě dávky, tj. kompletní očkovací schéma bylo ukončeno u necelých 550 000 osob z více než 25 000 000 populace, což představuje zhruba 2% proočkovanost populace.

Nepál

V Nepálu opět dochází k postupnému nárůstu počtu nových případů. Za poslední týden se denní přírůstky pohybují v rozmezí 2300 až 3 tis. nakažených za den, což je cca dvojnásobný nárůst oproti začátku července, kdy došlo k největšímu poklesu případů po vyvrcholení druhé vlny. Za posledních 7 dní bylo dle posledních zpráv reportovaných WHO kumulativně přes 17 000 nových případů. Ministerstvo požádalo občany Nepálu, aby se připravili na třetí vlnu COVID-19, která má být ještě horší než předchozí dvě. Odborníci předpokládají, že infekce dosáhne svého vrcholu v polovině září. V Nepálu se dosud nakazilo celkem 715 tisíc osob, dá se však předpokládat, že v zemi existuje daleko více nepodchycených případů, protože denní počty prováděných testů se pohybují pouze okolo 10 000. Tomu napovídá i vysoká míra positivity prováděných, která se nadále pohybuje v rozmezí 20 až 25 %. V provincii Gandaki a Karnali se míra positivity blíží 40% Nepřehledná zůstává situace ohledně šíření dalších nových variant, a to také kvůli velice omezeným možnostem sekvenování vzorků. Ministerstvo zdravotnictví a populace uvedlo, že v Nepálu byla zjištěna nová varianta kappa, kterou WHO řadí mezi tzv. variants of interest, Byla zjištěna také přítomnost „delta plus“ varianty, její rozšíření však nelze kvůli omezenému sekvenování přesně zmapovat. Z hlediska rizika importu nových variant tak lze situaci v Nepálu i nadále považovat za extrémně rizikovou.

Paraguay

Podle zprávy WHO nyní dochází v zemi k šíření gamma varianty koronaviru. Na přelomu května a června Paraguay zaznamenávala nejvyšší denní přírůstky nově nakažených a zemřelých od začátku pandemie, jednalo se až o 3 tisíce nových případů onemocnění a 150 souvisejících úmrtí. Onemocnění COVID-19 tak bylo příčinou 75 % veškerých úmrtí. Situace ve zdravotnictví je podle dostupných zpráv alarmující, byla naplněna kapacita lůžkových oddělení, není dostatek potřebného zdravotnického vybavení vč. dýchacích přístrojů, zdravotních pomůcek a vakcín. Problémem zůstává nízká proočkovanost obyvatelstva, která se pohybuje okolo 15 %.

Peru

Dle informací WHO 3 je Peru zemí, kde dochází k šíření gamma mutace koronaviru (SARS-CoV-2 P.1). Nárůst nových případů v prvním srpnovém týdnu 2021 dosáhl 64 % a země tak vstoupila do třetí vlny pandemie. Gamma mutace koronaviru (původně detekována ve městě Manaus) se postupně rozšířila z Brazílie do Peru. Nejdříve zasáhla amazonský region Iquitos a postupně byla přenesena i do hlavního města Limy. Peruánská vláda kvůli šíření mutace zakázala lety a vstup příchozím z Brazílie, stejně jako z Jihoafrické republiky a Indie, včetně těch, kteří měli v některém z těchto států mezipřistání.

V současnosti se uvádí, že v hlavním městě Lima je 40 % všech pozitivních vzorků ve formě gamma mutace (ve východní části města dokonce okolo 60 %). Odborníci však upozorňují, že Peru nemá kapacity ani finanční možnosti na důsledné sekvenování pozitivních vzorků, a proto se jedná jen o odhady a obecné spekulace. V posledních týdnech byly zaznamenávány rekordy v počtu denních úmrtí. Počátkem června navíc došlo k vládnímu přezkumu počtu obětí pandemie a bylo zjištěno, že oficiální údaje Ministerstva zdravotnictví Peru jsou třikrát nižší, než je skutečnost, což činí z Peru jednu z nejvíce zasažených zemí Latinské Ameriky s nejhorší úmrtností na obyvatele. Riziko zavlečení nákazy je zvýšena opětovným umožněním přímých letů z Evropy do Limy. Vláda Peru dokonce umožňuje cestujícím nahradit nebo zkrátit povinnou karanténu negativním antigenním testem.

Tanzanie

Situace v Tanzánii nadále zůstává nepřehledná kvůli chybějícím datům o šíření pandemie v zemi. Ačkoliv 23.7.2021 Tanzanie po více než roce zveřejnila údaje o počtech nově nakažených (jednalo se o 100 osob), statistiky nadále nejsou zveřejňovány pravidelně (29.7. bylo nahlášeno

408 případů a 10.8. 350 případů), což prakticky znemožňuje hodnotit vývoj pandemie v zemi. Pozitivním krokem je zapojení země do iniciativy COVAX. Dodržování základních opatření se však nadále pohybují v rovině doporučení a teprve v květnu byla zavedena povinnost předložení negativního testu při vstupu do země. Aktuálně zavedené ochranné opatření je tak ve vztahu k Tanzanii i nadále relevantní, a to zejména kvůli neexistenci či nedostatečné vymahatelnosti opatření proti koronaviru, a také kvůli nedostupnosti relevantních dat, včetně informací o výskytu a rozšíření jednotlivých variant viru.

Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch, MHA, v. r.

ministr zdravotnictví

EPIS